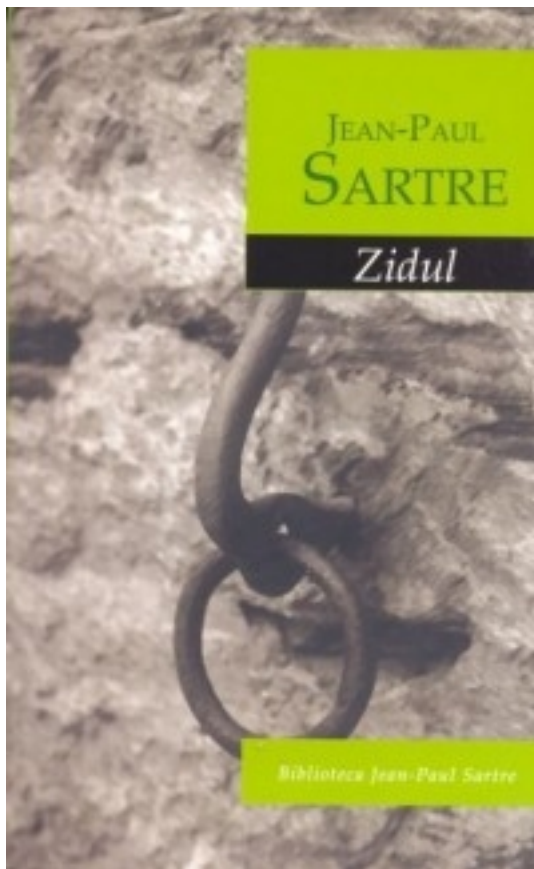

Trecuse ceva vreme de când nu mai citisem Sartre. Așa că, atunci când am simțit nevoia să iau o pauză de romane în favoarea povestirilor, Zidul a sunat promițător pentru interesul meu privitor la diferitele limitări de care ne împiedicăm. Recunosc, nu mă așteptam să rezonoz încă atât de bine cu o minte ai cărei copii pot fi atât de creativi și devastatori.

Pentru că Sartre este maestru în a demasca subiectivitatea unei experiențe și în a ilustra cum sentimentele cuiva se pot schimba cu totul odată cu ideea de a încerca lucruri noi. El merge în profunzimea ideii că acțiunile oamenilor nu sunt întotdeauna sincere, că ei simt adesea nevoia să se și joace.

Lăsând alte reflecții la o parte, cam asta e zona în care te mută cartea odată ce începi să o citești. Trecerea dintre stările cititorului (entuziast, admirativ, dezamăgit, meditativ) se face fără avertizări în prealabil și lasă urme, cel mai probabil sub formă interogativă: Ce se întâmplă cu aceia care sunt hăituiți de moarte? Înainte de a muri, dispare mai întâi umanitatea persoanei?

Cea mai puternică nuvelă din volum este, desigur, Zidul, pentru care Sartre nu și-a lăsat opiniile

politice ascunse în vreo cămăruță, dovedind o integritate remarcabilă. El explorează colțurile întunecate ale minții și sufletului uman prin intermediul a trei bărbați, în noaptea dinaintea execuției lor. Confruntând problemele ideologice cu cele ale supraviețuirii, scriitorul ne obligă pe toți să privim în oglindă și să ne întrebăm cine ar muri în pace cu propriile credințe și pentru ce merită, de fapt, să mori. O bijuterie literară presărată cu filosofie.

Urmează Camera, o poveste morbidă despre nebunie, înțelegere și dragoste necondiționată, a cărei construcție închisă aproape că ține cititorul prizonier în celula fizică și mentală a personajelor, un bărbat cu probleme psihice și femeia care nu vrea să plece de lângă el, cu riscul că se va rupe la rândul ei de lumea reală.

Erostrat sapă și ea adânc, de data asta în mintea unui mizantrop cu deviații sexuale violente, care își propune să ucidă șase oameni în mod aleatoriu. Planul său este dat peste cap la fel de simplu cum fusese conceput, lăsând personajul gol de emoție și de gânduri consistente.

Următoarea nuvelă, Intimitate, este descrierea deranjantă a unei femei care nu poate obține plăcere sexuală decât prin autosatisfacere. Văzută de departe ca o copilă naivă și indecisă, ea oscilează între a rămâne cu soțul impotent și a fugi cu amantul său cuceritor.

Finalmente, Copilăria unui stăpân urmărește viața unui copil blond și drăgălaș, care se transformă într-un om capabil de a da cu pumnul în masă pentru ceea ce-și dorește. Firul gândirii primitive și neconvingătoare poartă cititorul prin momente șocante și lipsite de trivial, iar concluziile personajului urmărit cu lupa ridică veșnicele întrebări despre ce e bine și ce e rău, în contextul unei istorii diabolic de realiste în substrat.

Complet în capodopere și scriituri lejere, Zidul și alte povestiri e o lectură potrivită oriunde și oricând, care are puterea de a construi o stare din nimic. Cele cinci nuvele adunate aici, una mai diferită decât cealaltă, îi asigură volumului un loc în categoria celor mai fascinante lucrări de ficțiune "clasică".

Iar pe Sartre, în tot existențialismul său bolnav, încă mi-e teamă că am să-l citesc multă vreme de acum încolo.

Sursa: [Mixul de Cultura](#)